

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 A kiadónálban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben háshoz hordva:
 Egész évre... 20 kor
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 kedd utáni napok kivételével.
 Szerkesztőség és kiadónál:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.
 A szerkesztőség kéziratok visszaszállítását
 vagy megőrzését nem vállalja.
 Előzetesek és hirdetések a
 kiadónálhoz intézendők.
 Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, január 3.

Vér folyt.

A debreczeni eset méltán megdöbbenthet mindenkit.

A mit a kormány szövetségei, a szocialisták megcselekedtek Budapesten és a vidéken nagyban, azt Debreczen megcselekedte a szocialistákkal czimboráló kormány kiküldöttjével.

Vér folyt.

Ezt a vért az alkotmány védői ellen fogják felhasználni. Ez a dologban a legszomorubb.

Szép, ideális, nemes harc, a mely az alkotmányért folyik. Minden ingerlés, bosszantás, Laszberg, Bokányi, Pongrácz és behívási parancs ellenére a nemzet ritka türelemmel és önmérséklettel vivta eddig a harcot. A tisztviselők csak a fegyverek közt hagyták el hivatalaikat. A közönség ritka egyértelműséggel megmaradt a passzív ellenállás terén s nem engedte magát törvénytelenre, erőszakosságra csábítani. A szocialisták legvakmerőbb boltbetörései, a sajtó szabadsága ellen intézett merényletei felháborították a közönséget, de az ökölbe szorult kezek a zsebben maradtak.

Igy volt ez a harc szép, méltóság-teljes.

Igy lehetett odavágni ország-világ előtt, hogy az erőszak ellen nem szegezünk más fegyvert, mint az igazságot.

Igy tudtuk megnyerni magunknak lassan a külföld részvétét, jóindulatát.

Nem lett volna szabad az alkotmányért küzdőknek a szociáldemokraták fegyveréhez nyulni. Tehetetlen, védtelen emberek vért ontani: nem méltó a nemzeti eszmék harcosaihoz, nem méltó Debreczen városához.

Igaz, hogy az a boldogtalan ember olyan kormány eszköze, a mely kormány ellensége a nemzet küzdelmeinek. Igaz, hogy a kérlelhellen kurucz hajduk ellenállását akarta letörni. Gyászos szerepet vállalt — de azért megdöbbentettség, sőt súlyos hiba volt belőle martirt csinálni.

Azt a vért igyekezni fognak a nemzeti küzdelem ellenségei a magyar nemzeti lobogóra kenni, hadd legyen folt azon az eddig tiszta lobogón.

Ne feledjük, hogy a külföldnek majdnem mindig fontos szerepe volt nemzeti küzdelmeinek eldöntésében.

S ne feledjük, hogy a külföldet informáló toll ma Vészi József kezében van.

Arról nem fog tudni a külföld semmit, micsoda gyönyörű harcot folytató Pestvármegye; milyen ritka példáját adta a higgadt önuralomnak és egyetértésnek Selmezbánya; milyen hazafias tűz ég a kassai lakatosok szívében. De a debreczeni esettel tele lesz a világsajtó s Szent-Pétervártól San-Franciscoig fognak botráncolni a magyar barbárságon.

A szocialisták által törbeccalt és lebecsközött egyetemi ifjak jankiját a

budapesti rendőrség sem hallotta meg. De annak a nyomorékká vert boldogtalan a szava ágyudörgésként fog megriadni a Burg kapuja előtt.

Kellett ez a jogaiért, alkotmányáért küzdő nemzetnek?

Odafenn ugy is igyekeznek ezt a nemzetet feketére festeni. Most Debreczen megadta rá az ürügyet, hogy öklünket véresre fessék s ugy mutassák be nemzeti törekvéseinket.

Ezentul annál inkább össze kell tartanunk. Meg kell mutatnunk, hogy a debreczeni véres eset magában álló, szörvényszerű jelenség, amelyért feleljenek azok a történelem előtt, a kik előidézték és végrehajtották. De a nemzet maga megáll a törvényes ég szikláján s csak nemes fegyverekkel vivja ki igazát. *Dr. K. A.*

Az agrár-szocializmus szervezkedése.

Magyarországon, mint mezőgazdasági államban, a különféle szocialista irányzatok között a küzdelmet az agrár-szocializmusnak helyes szervezése fogja eldönteni s a többi irányzatok fölött mindenestre az fog dominálni, amelyik a mezei munkások nagy tömegét az ő szocialis érdekeiknek előmozdításával a maga táborába viheti.

Érzik ezt a különböző szocialista pártok s mindegyik igyekszik a mezei munkások nagy tömegét az ő politikai céljainak támogatására megnyerni.

A nemzetközi szocialista párt által szervezett Magyarországi Földmunkások Országos Szövetségének alapszabályait a belügyminiszter legutóbb jóváhagyta. E szövetség különös

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A katolikus egyház Oroszországban hajdan és most.

Írta: Ferdényi Kálmán.

Mielőtt a jelen tárgyalásához hozzáfognánk, pillantsunk egy kissé a múltba.

1439-ben IV. Jenő pápa, hogy a ruthének a kath. egyházba visszatérítse, zsinatot hívott össze Flórenczbe. Az eredmény azonban nem felelt meg a várakozásnak és tulajdonképen csak később, 1595-ben VIII. Kelemen pápa uralkodása alatt sikerült az egyesülés. Változtak az állapotok 1773-ban II. Katalin trónralépésével, ki jöhet minden jót ígért, az egyesült püspökségeket elnyomta, embertelenül üldözte az egyesülteket kik közül több mint hét milliót tett szakadárá. Fia Pál és ennek utóda I. Sándor jóakarói voltak az egyesültekeknek, midőn pedig IX. Pius lett szent Péter utódjává, alapos volt a remény, hogy az orosz birodalomban élő katolikusok millióira szép napok derülnek

és vége szakad az üldözéseknek, melyek annyi fájdalomkiáltással tölték be Szibéria jéghegyeit és annyi vérrrel öntözték Lithvániának kath. városait és falvait. IX. Pius pápával I. Miklós 1847-ben kondordátumot is kötött, mely szerint az Oroszországban élő katolikusok két egyháztartományra oszlottak: a mohilewre és varsóira. A kondordátumnak igen sok más jó oldala is volt, ezeket azonban a titkolózás leplelvel takargatták, a népnek ki sem hirdették, sőt I. Miklós később az uniónak teljes kiirtására törekedett, ugy hogy végre már csak az ehelmi egyházmegye maradt egyesültnek, melynek hűségesei II. Sándor trónraléptével 1855-ben új reményt tápláltak, hogy az ifju fejedelem rájuk a nyugalom és béke hajnalát deríti. De e remények csakhamar elhalványultak, a vigasztalás forrása kiapadt. 1861-ben megtörtént a lengyel fölkelés, melynek oka nem a kath. egyház erőszakoskodásában, hanem az akkori nagy szellemi áramlatok és forradalmi eszmékben, a társadalmi átalakulásokban és főleg az orosz kormányban gyökeredzik.

A lázadásért tehát a kath. egyházat, a pá

pát okozni nem a legvilágosabb rágalom e? Mentita est iniquitas sibi. Hogy hibáztak a fölkelők is, az bizonyos, de a kárhóztatás és felelősség legnagyobb sulya bizonyára az orosz kormányra nehezu, mely az elnyomottakat zaklatásaival kardrántásra kényszerítette és hogy a jövőre minden lázadást lehetetlenné tegyen, a legkegyetlenebb eszközökkel megkezdte a lengyelek russzifikációját. E törekvésben a vallás sem maradt érintetlenül; az egyesült ruthéneknek szakadárokká tétele, a latin szert. egyházmegyéknek független nemzeti egyházzá való átalakítása igen hathatós eszköznek bizonyult a fentebbi célra.

Megkezdődött tehát II. Sándor alatt olyan üldözés a katolikusok ellen, mely eleddig még nem történt, mely a mai napig szégyenfoltja a XIX. századnak s fájó, nyílt panasz Európa hatalmai ellen, kik Oroszország előtt meghunyászkodtak és nem volt bátorságuk, hogy a nyomoruságoknak véget vessenek. XIII. Leo is, miként elődei, megtett minden kísérletet, fölbhasznált minden eszközt e hallatlan szenvedések megszüntetésére. De ez nem segített. Amióta

LEBOVITS és WEISZ angol divat férfiszabó cég

szíves tudomására adja nagyrabecsült vevőinek és a nagyérdemű közönségnek, hogy az őszi idényre a legújabb és legdivatosabb angol, skot és Homespon, valamint angol double mellénykülönlegességei megérkeztek, a mely raktár dús választékban a nagyérdemű közönség rendelkezésére áll. Előnyös ruhabérel-táblázattal a cég szívesen szolgál, a legjobb kiszolgálásról pedig a cég eddigi jó hírneve is kezeskedik. — A m. t. vevőink és a t. közönség további pártfogását tisztelettel kéri.

Lebovits és Weisz angol divat férfiszabó cég NAGYVÁRAD, Fő-utca, zárdá-épület. — Városi és vidéki telefon sz. 151.

sulyt fektet a munkaközvetítés megszerzésére mi által — mint országos szervezet — a munkaszerződések megkötésénél döntő szerephez jutna.

Azonban ezen irányban a többi szociálista párt is mozgolódik. A független, Várkonyi-féle szociálisták ugyanilyen országos szövetség megalakításának megbeszélése végett országos kongresszust tartanak Bácsfeketehegyen már e hó folyamán. S valószínű, hogy az újjászervezett szociálisták sem maradnak el ezen törekvések mögött.

A különböző szociális irányok megoldása tevékenységre figyelmezteti ez irányban a keresztény szociális szervezeteket is.

A politikai válság.

Báró Fejérváry Géza miniszterelnök ismét Bécsbe megy. A bécsi utazást a debreczeni főispán tegnapi sajnálatos megveretésével, illetőleg lemondásával hozzák kapcsolatba.

Nagyon vérmes reményekkel eltelt hírforrások szerint Fejérváry megint lemondást vizsgált Bécsbe. Ezt azonban kétkedve fogadják, mert mindig olyan a politikai helyzet, hogy nincs aki kormányra vállalkoznék és ha Fejérváry tényleg lemondana, az csak a multkori lemondás megismétlése volna és mitsem változtatna a helyzeten.

Valami fordulatot azonban mégis hozhat a bécsi utazás: Fejérváry esetleg kieszközöl Wekerle Sándornak egy legfelsőbb kihallgatást és ezzel Wekerle megkapná a megfelelő hivatalos sulyt; mert ma Wekerle ugyan kontaktusban van Fejérváryval és az ellenzék vezéréivel, de királyi felhatalmazása nincsen.

A debreczeni főispán Budapesten.

A Hajdumegye élére rendelt főispán Kovács Gusztáv volt pénzügyi igazgatóhelyettes, a kit tegnap este Debreczenbe való bevonulása-kor a fogadtatására a pályaudvaron megjelent néptömeg össze-vissza vert, ma reggel 5 óra 50 perczkor a nyugati pályaudvaron megérkezett Budapestre.

Vele jött sógora, dr. Thegze egyetemi magántanár is és négy csendőr, akiket a debreczeni csendőrszárny parancsnoka azért ülte-

tett a megyefőnök kocsijába, hogy esetleges további inzultusoktól megvédjék. Kovács Gusztáv sógora karjára támaszkodva, a saját lábán ment a kocsialomásig, ahová egyébként a csendőrök is kísérték.

Az állomás udvarán aztán kétfogatu berkocsira ült s hazahajtatott Baross-utcai lakására.

A csendőrök künn maradtak a pályaudvaron s a legközelebbi vonattal visszautaztak Debreczenbe. Hazaérkezte után ágyba feküdt s felesége nyomban áthivatta hozzá az átellenben levő II. számú sebészeti klinikáról dr. Kammer Manó inspekciós orvost. Dr. Kammer megállapította, hogy a beteg sérülései egyáltalán nem veszedelmesek. Fején tényleg tizenkét seb van ugyan, de a koponya teljesen érintetlen. Ujjait sem kell amputálni. Az orvos még a kötéseket sem változtatta meg. Reményli, hogy egy-két nap múlva a beteg elhagyhatja az ágyat.

Az a hír, mintha Kovács Gusztávnét az izgalom ágyba döntötte volna, nem felel meg a valóságnak. Az uriaszony teljesen egészséges s személyesen ügyel férje ápolására.

A beteghez egyébként nem bocsátanak senkit. Kezelőorvosa beszélgetett vele, de sem megveretésének részleteiről nem akar nyilatkozni, sem arról, vajjon tényleg ragaszkodik-e lemondásához.

Debreczenből jelentik: Ma reggel Szijjártó főügyészhez Szolnokról távirat érkezett, mely azt jelentette, hogy Kovács Gusztáv főispán ott éjjel meghalt. Csak a déli órákban derül aztán ki, hogy a hír téves volt. Az ügyészség ma beidézte és letartóztatta Herczeg János református tanítót, aki elsőnek tört be a főispán vasuti kocsijába és záptojást vágott az arcába. Ma délelőtt megidéztek Békássy Jenőt, a Debreczen szerkesztőjét is, akit azzal vádolnak, hogy ő rendezte a véres fogadtatást. Az a taliga, melyen Bugyi Sándor kubikus a főispánt a vasutól a piaczig vitte, tele van vérrel. Az ut körülbelül félórás.

I. Péter czár Oroszország független patriarchaságát a czár személyében kialakította, azóta e tradícióval kiengesztelhetetlen gyűlöletet örökölt Oroszország a pápaság és főleg a katolikusok iránt. Ez időtől kezdve a czár személyében pontosult össze minden egyházi és világi hatalom; tekintélye, autokrátiája nem ismert többé határokat, szent Oroszország fia pedig tisztelte czárjában a főpap és »atyuska« keltős méltóságát. Nem tett különbséget, amint tudjuk az a körülmény sem, hogy a czári méltóságot czárnők szerezvén meg, több szoknyás pátriarcha volt, akik közül, mint a történelem elég ildomtalanul feljegyezte, némelyik a pálinkát, másik a lovagokkai mulatást igen szerette. — A viszonyok tehát nem változtak. Az egyesülteknek folytonos további üldözésével, s a velük történt óriási igazságtalanságokkal csak gyarapodott a martírok és hitvallók száma; az egyháztörténelemnek legfényesebb lapjait képezik ezek az üldözések s fájdalom, mindezt, különösen ami az utolsó 3 évtizedet illeti, komolyabban még egy történetírő sem vette észre. Minden lehetséges módon üldözték ez idő alatt az egyesülteket: az orosz egyházba számították őket, diplomáikat bezárták, a szentségekhöz nem járulhattak még haláluk óráján sem, ha ottaikat nem temethették el, nem esküdhetek meg, gyermekeiket sem keresztelheték meg, kik ennél fogva az orosz törvények szerint nem is örökölhettek. Pobjedonesszef (a szent syndusnak volt egész a legújabb időkig elnöke) szerint az 1901 iki évben

csupán Lublin és Siedlecben nem kevesebb mint 53.495 gyermek nem volt megkeresztelve és vagy 20.711 pár nem esküdött meg. És még mennyi fájdalom nincs benn e számokban! Ezeket kivül pénzbüntetést szaktak rájuk, megostorozták, száműzték őket Szibériába, kózákat szállásoltak a nyakukra, kik mindenüket fölették, beásták őket nyakig a földbe: és még mennyi és mennyi faja van az üldözéseknek. Mennyi vér, mennyi könny folyt, mily borzasztó kinokat szenvedtek a katolikusok. Rettentő drámák játszódtak le a fehér orosz földművesek kunyhójában csak a kereszténység első századainak borzalmait hasonlíthatjuk össze ez eseményekkel.

Ime Oroszország a XIX. században!

Jelenleg, amióta ez évi július 30-iki ukázzal a vallásszabadságot kihirdették és a katolikusokat az orthodoxokkal egyenjogositották, az egyesületek és schismatikusok tömegesen térnek a kath. vallásra. Sokan csodálkoznak, hogy az egyesület, akik tulajdonképen katolikusok s csak ritusok más, elhagyják a latinoktól különböző szertartásaikat is és így, hogy ugymondjuk, teljesen a kath. egyházba térnek vissza.

Ennek oka abban rejlik, hogy az orosz kormány 130 év óta az uniót csak az orthodoxia hidjának, csak kelepczének tartotta, amiért is nem csodálni, hanem inkább helyeselni lehet az egyesületeknek a katolikus egyházba való visszatérését. A kormányzásnak négy területén nemrég 80 ezren lettek katolikusokká:

Ujult küzdelem.

(V. I.) Gördült egyet az idő nagy kereke végig fordult a 12 küllön, befordultunk az új esztendőbe s folytatjuk a küzdelmet új erővel, új reménnyel.

Remény! — mert hiszen az eltemetett év adáz tusái, a politikai pártok küzdelmei, a törvénytelen ségek káros következményei, az odavetett mézes madzagok és bolondító maszlagok káros hatásai megbénították anyagi s szellemi életünket; elvonták figyelmünket minden társadalmi, kulturális s egyesületi munkától és megteremtették minden téren a stagnációt.

Reményt építünk, mert most, midőn átléptük az újév küszöbét, fátyolt borítva a multakra, de táplálkozva annak tanulságaiból, Istenbe vetett hittel s bizalommal megkétszerezett erővel kell neki fogunk az elmulasztottak pótlásához.

Kétségkívül sokat remélünk ez új évtől. Talán egy évtől sem vártunk annyit, mint várunk a jelen évtől. Hiszen a most tolyó politikai küzdelem a nemzet élet-halál harcát jelent. Hiszen a csaknem 400 esztendő óta vajudó kérdések döntő küzdelme előtt állunk. S így reméljük az új évtől a békét, reméljük a vitás kérdések megoldását. Ez évben kell megmutatnia a nemzetnek, hogy alkotmányát, az abszolutizmust leplezgető látszólagos alkotmányossággal szemben érvényre juttatni s hatalmával fölruházni tudja.

Ez évben reméljük a harc befejezését, hiszen államiságunk teljes kiépítése, hazánk jövőjének megszilárdítása e harc sikerétől függ.

És erősen hisszük, hogy a döntő küzdelemben megfognak tisztulni az eszmék. Megfognak tisztulni s fölfognak emelkedni arra a magaslatra, amelyre tisztelettel és félelemmel fogunk tekinteni.

Az 1906. év legyen a béke és munka ideje. Politikai, nemzetgazdasági és kulturális téreken egyaránt sok munka vár reánk. Ezt a sokat sanyargatott Magyarországot a beállott újévnek kell megváltania.

Lublin és Siedlecben körülbelül 300 ezren tértek meg; maga a nemrég megboldogult mohilevi érsek, Szembek György gróf, az egész minszki kormányzóságot beutazta, hova már negyedszázad óta kath. püspöknek tilos volt lábát betennie.

Prédikált, bérált, papokat szentelt s 40 ezer hívőtől fogadta el a kath. hitvallást, olyanoktól t. i., kik szívükben már rég katolikusok voltak, de a nyilvánosság előtt orthodoxoknak kellett lenniök. »A czár ukája folytán el fog érkezni az idő, midőn a szláv egyház ismét egy tengeren fog evezni« (a Rómával való unió által). Ezek voltak Szembek gróf szavai utolsó pásztorlevelében.

Ime kinyitott tehát végre az államegyház kalitkája s kirepültek belőle az elzárt madarak. A katolikusok száma Oroszországban naponként százakkal és százakkal gyarapodik. Olyan mozgalom ez, amilyen eleddig a maga nemében Oroszországban még nem mutatkozott. E nagy mozgalomnak, e tömeges áttéréseknek okát némelyek a kath. papság fanatizmusában és térítgetési hajlamaiban látják, mások ellenben védelmükbe veszik a katolikus papságot.

Pobjedonesszef, az orosz püspökök, elöljárók, ugyszintén a nyájaitól elhagyott pópák, tanítók minden lehető megtesznek, hogy a czárt és a népet feltűzeljék a katolikusok ellen. Számaalmas pletykákat és mindenféle rágalmat terjesztenek a kath. papokról a névtelenség oltalma alatt, amelyeket épen ezért

Föl tehát a cselekvés terére! Szünjék meg a közöny s kezdődjék a munka! Nyujtsanak békejobbot egymásnak azok, kiket az eltemetett év szomorú napjai, viszonyai és körülményei ellenlábassokká tettek. Összetett vállakkal küzdjünk kitűzött célunkért, hazánk jogaiért, nagyságáért és népének jólétéért, boldogságáért.

NAPROL-NAPRA.

Magyar betegség.

A magyar embernek sok speciális nyavalyája van. Közéjük tartozik többek között a *káromkodás* is. A legcsunyalább, legellenzenvebb magyar betegségek egyike. A sok hazai nemzetiség, ha egybet nem, cáromkodni bizonyosan tud — magyarul. Ezzel talán nincs mit dicsekednünk. Ha a mi édes magyar nyelvünk csak arra volna való, hogy idegen ajkuakat trágárságra és más nyelven reprodukálhatatlan Istenkáromlásra — *tanitson*, akkor igazuk volna ellenségeinknek, akik manap is a barbárok közé sorolnak bennünket, akik azt híresztelik az Alföldről, hogy síkján mai napig nyereg alatt puhítják a hust s akik ilyen argumentumokkal hadakoznak a magyar vezényszó ellen. Hiszen a magyar nyelv nem áll kulturális nivón, magyarul csak cáromkodni lehet.

Nagyon is tudatában vagyunk annak, mekkora értéket képvisel a magyar társadalomban a keresztény falu. Hangoztatjuk is, valahányszor alkalom kínálkozik rá, mindenütt. Hát bizony a faluval úgy kell bánni, mint a himes tojással. Minden csinját-binját ismerni kell. Minden erényét és hibáját, minden fogyatkozását, jó vagy rossz szokását figyelemmel kell kísérni. Ehhez persze nagyon sok utánjárásra, temérdek időre van szükség, úgy hogy alig marad idő szórakozásra. Ám, akinek a Gondviselés falun rendelt munkakört, végezze el kötelességét emberségesen. Örüljünk, amíg a népet vesződségesen vezetni lehet.

Kedves népünnepele hire járta be közelbről a keresztény sajtót. Fejérmegyében, Előszálláson, ahol a hazafias ciszterci-rend dominiumainak központja van, Vajda Ódon apát alapítványt tett azon uradalmi kisbérések jutalmazására, akik szorgalmuk mellett legke-

vésbbé rabjai a cáromkodásnak. Az alapítványból az első jutalmat most osztották szét tíz kisbéres között, megkapó ünnepek keretében, az apát s a község plebánosa jelenlétében.

Szeretjük a kedélyes embereket. De nem valami különös véleménynyel vagyunk azokról, akik ha kell, ha nem csak neveigélni tudnak. Per risum multum poteris cognoscere stultum. Mikor egyik-másik magyar betegség, teszem föl — az alkohol, vagy a kártya, vagy a cáromkodás orvoslásáról van szó, a most aposztrofált körök rossz viccekben tetszelegnek maguknak rendszerint. Már pedig komoly ember egy-kettőre beláthatja, hogy az ilyen üdvös kezdeknek fele sem tréta.

Rámutatunk az isteni és emberi törvénybe ütköző cáromkodásra azért, hogy lapunk működési területén az illetékes tényezőknek ismételtelen szemébe tűnjék, milyen sokoldalunak kell lennie a keresztény megújulás munkájának.

De éppen azért, mert a munka sokoldalu, nem elég a bajokat egy oldalról, tehát a *templomból* gyógykezeleni. *El kell menni a nép közé!* Egyoldalú gyógykezelés mellett elkövetkezhetik az, amit az alföldi tanyákon láttunk egy alkalommal. *A nép nem cáromkodik.* Templomba szorgalmasan eljár. Miután azonban közéleti szereplésre senki sem oktatja, sűrűn bujkálnak közöttük *Mezőfi-ágensei*. Tudják ezek, hogyan kell az istentelenséget eleinte a *jám-borság* köntösébe becsempészni. Ugy tesznek mint az a bizonyos sanda mészáros. Ők is másfelé néznek és máshová vágnak. Ahol valóságos és teljesen tájékozatlan a nép, mint az Alföldön, ott minden tizedik szavukban Jézus Krisztust emlegetik. Nohát, az ilyen beszéd is cáromkodás.

Küzdjünk a cáromkodás ellen és a többi magyar betegségek ellen is. Legyünk örök és ellenörök a nép között. De, hogy igazán azok lehessünk, mindenekelőtt magunkat kell ki-gyógyítanunk egy nagyon ragályos magyar betegségből — a lustaságból. (h.)

UJDONSÁGOK.

* **Az elbocsátott városi alkalmazottak ügye.** Említettük, hogy Nagy-Várad város

nem lehet megcáfolni. Ezenkívül a kath. egyházba való áttéréseknek politikai jelleget kölcsönöznek, azt gondolván, hogy e rágalomokkal a katolikusokat talán megfoszthatják vallás-szabadságuktól.

Politikai okokból ugyanis Oroszországban minden megtörténhetik, lehet ott ilyen okból akármilyen személyi és vallási szabadságot korlátozni, tetszésszerű zsarnokságot gyakorolni.

Az orosz kormány sarkalatos elve mindig az autokratia volt, s ha XIV. Lajos mondása: »l'état e'est moi« megvalósult, úgy ez bizonyára teljesen csak az orosz cárnak alattvalóival szemben elfoglalt állásával valósulhatott meg, mondja Perin.* A katolikusok tehát ismét félhetnek a legrosszabbtól is, hacsak et-

* A kereszt társadalom törvényei. 306. o. Ford a bp. np. e. i 1877.

től őket a »duma« (parlament) meg nem menti.

Ezek ellenére is terjed és terjed Oroszországban a kath. vallás. A jelenlegi tömeges áttérések oka nem a politika, nem a kath. papok fanatizmusa, erőszakoskodása; ez az igazság győzelme és veresége a sok éven keresztül gyakorlatban levő egészségtelen, rossz egyházpolitikai rendszernek.

A jelen évi július 30-iki ukázzal tehát fölszáradtak a könnyek... szünetelnek a kínok. »Sanguis Martirum semen Christianorum.« Adja Isten, hogy a nagy üldözések, a martiroknak, hitvallóknak ártatlanul kiontott vére bő termést hozzon és föltámadása legyen a dicsőséges ruthén nemzetnek.

törvényhatósági bizottsága a miniszter leirata folytán egy szűkebb körű bizottságot küldött ki Tipanucz György vámkezelő és Biró László adóvégrehajtó felebbezésének megvizsgálására, amiket a polgármester elbocsátó végzése ellen adtak be a közgyűléshez. A kiküldött bizottság hosszabb tárgyalás során megállapodott abban, hogy javasolni fogja a közgyűlésnek, miként Tipanucz György vámos elbocsátását a felebbezés elutasítása mellett hagyja jóvá, míg Biró Lászlót helyezze vissza állásába s orvosi felügyelet alá helyezze, annak megállapítása céljából, hogy tényleg deliriumban van-e?

* **Közigazgatási bizottsági ülés a városházán.** Nagyvárad város közigazgatási bizottsága ma, csütörtökön, január hó 4-én délután 3 órakor tartja rendes havi ülését.

* **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Kovács Albert nagyváradí fővármihivatali segéd-tisztet jelenlegi állomáshelyén tisztte nevezte ki.

* **Megyei közigazgatási ülés.** Bihar-vármegye közigazgatási bizottsága tegnap, szerdán délelőtt tartotta ez évben első ülését, dr. Miskolczy Ferencz alispán elnöklete alatt. A tisztviselőknél kívül alig néhány tag volt jelen. Az alispán jelentését tudomásul vették. E szerint a járványos betegségek nagyobb számmal fordultak elő, de általában igen enyhe lefolyással. A közbiztonsági állapot megfelelő volt. Leginkább adóügyeket, felebbezéseket tárgyaltak.

* **Sok a kanyaró-beteg.** Az elmúlt december hónapban Nagyváradon erősen uralkodtak a különféle fertőző betegségek, különösen a kanyaró nagyobb számmal fordultak elő. A tífusz a város területén teljesen megszűnt; a roncsoló toroklob 32 esetben fordult elő, 5 halálzással. A kanyaró azonban rendkívüli nagy számban fordult elő. Összesen 233 kanyaró megbetegülést konstátáltak, ezek között azonban szerencsére csak hat halt el. Városrészek szerint Olasziban 142, Ujvároson 41, Velence-Váralja Csillagvároson 50 kanyaró eset volt. Tehát főleg Olasziban uralkodott a gyermekek között a kanyaró.

* **Szükség van a pénzre.** A pénzügyminiszter, mint már említettük, körrendeletet intézett az összes törvényhatóságokhoz, amelyben felhívta őket, hogy mindazokat az illetékeket, fogyasztási s hasontermészetű adókat, amelyek az állami költségvetés keretén kívül állanak s azt nem érintik, szigorúan és haladéktalanul hajtsák be. Ugy látszik, az állampénztárnak szüksége van a pénzre, azért szorítja a behajtásokat. Nagyvárad város tanácsa tegnap délelőtt foglalkozott a pénzügyminiszter rendeletével s mivel az törvényes alapon áll, tudomásul vette és a pénzügyi tanácsnokot utasította, hogy a rendeletben felsorolt állami követeléseket hajtassa be.

* **Az új esztendő emléknapijai.** Az új esztendőben egész csomó olyan dátum van, amely egy-egy elhalt jeles emberre emlékeztet. Január 26-án lesz százötven éve, hogy *Mozart* a Don Giovanni és a Varázsfuvola halhatatlan szerzője született. Január 17-én lesz száz éve, hogy *Franklin Benjamin*, a nagy államférfiu és igaz ember, egyebek közt pedig a villámhárító föltalálója meghalt Bosztonban. Február 17-én lesz ötven éve, hogy *Heine* meghalt. Márczius

!!! Legmegbízhatóbb bevásárlási hely !!!

STROHMAYER PÁL áruháza

Telefonszám: 166. Nagyvárad, Szent László-tér 1. szám. Telefonszám: 166. az egész megyére. az egész megyére.

Szolid, olcsó szabott áruk.

Menyasszonyi kelengyék. Legjobb minőségű vásznak és siflonok, véggel és méterenként. Férfi, női és gyermek kész fehérneműk, ugyszintén mérték vagy minta szerint is. Szőnyegek, tüggönyök, ág- és asztalterítők. Paplanok és matracok, valamint mindennemű mosóárak, u. m.: kreton, batlist, zephir és színes vásznak a legjutányosabb olcsó árak mellett beszerezhetők vagy megrendelhetők. Költségvetések, minták, ugyszintén 20 koronát meghaladó rendelések. o o o o o vidékre bérmentve küldetnek. o o o o o

16. á. érte volna meg a szegény, szerencsétlen *Lulu*, III. Napoleon korán és tragikusan elesett fia ötvenedik éve betöltését. Márczius 20. án, 1506-ban halt meg *Kolumbusz* Kristóf Valladoliban; ugyanezen a napon, de háromszáz évvel később született Anglia nagy filozófusa, *John Stuart Mill*. Május 3. án lesz ötven éve, hogy *Adam*, a Lonjumeau-i postás című kedves opera hírneves szerzője meghalt. Junius 6. án 1606-ban született *Corneille*, a nagy francia tragikus, akinek emlékét most hálás kegyelettel ülti meg nemzete, amennyiben szobrát fölállítja Párisban és porait átviszi a Pantheonba. 1856. június 29. én halt meg *Schumann* Róbert, megannyi bájos, melankólikus dal ihlett szerzője. Július 31. én lesz negyvedfél százada *Loyolai Szent Ignác*, a jezsuita-rend alapítója halálának. Az augusztus szegényebb ilyen emlékeztető napokban, de már szeptemberben fordul századszor *Horac Walpole*, angol államférfi és a nálunk is ismert *Lauke*, német szindarab író és szinigazgató születése. Szeptember 13. án lesz száz éve, hogy *James Fox* meghalt. Azontúl általános érdekű jubileumra alig akadunk. Még néhány élő személyt említünk meg, aki ez évben határnaphoz jutott el: *Eugénia*, a szerencsétlen ex császárné, III. Napoleon özvegye. *Frigyes*, bádeni nagyherceg nyolcvan éves lesz. *Alma-Tadema*, a nagy angol festő hetven, *Cesare Lombroso* ugyanannyi.

* **Kitüntetett író.** A király, a mint a hivatalos lap legújabb száma hozza, *Szana Tamás* írónak, a Petőfi-társaság főtákosának s az Uránia Magyar Tudományos Színház igazgatójának, az irodalom terén szerzett érdemei elismerésül a királyi tanácsosi címet adományozta díjmentesen.

* **Megerősítés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Obendorf Károly nagyváradi főreáliskolai ideiglenes minőségű rendes tanárt, rendez tanári állásában véglegesen megerősítette.

* **A Sas és Zöldfa sorsa.** A Fekete Sas és a Zöldfa szállodák eladása, illetve felépítése kérdésével foglalkozott tegnap Nagyvárad város tanácsa s elhatározta, hogy az árverés eredményét, mint az építésre vonatkozó adatokat kiadja tanulmányozás és véleményezés céljából a pénzügyi szakbizottságnak. *Rimler Károly* polgármester mielőtt hazaérkezék Budapestről, összehívja a pénzügyi szakbizottságot. Valószínűleg a jövő hét elején lesz a pénzügyi bizottság ülése.

* **A mentők működése a múlt évben.** A nagyváradi mentőosztály részletes kimutatást állított össze 1905. évi működéséről. A kimutatásból kitűnőleg a mentőosztály eléggé el volt foglalva a most elmúlt esztendőben. 257 esetben nyújtottak segítséget baleseteknél és pedig többek közt 97 sebzés és sérülés, 73 hirtelen rosszullet és betegedési, 36 öngyilkossági kísérleti esetről. Betegszállítás 248 esetben eszközöltek a mentők. Mozgó őrség a múlt évben csupán négy esetben vonult ki. A segélyben részesítettek közt volt 143 férfi, 59 nő s 16 éven aluli gyermek 12.

x Miután az utóbbi időben kereszt utánzat merült fel az összetévesztések elkerülése végett tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel és a mélyen tisztelt vevőimmel, hogy üzletem a régi helyen a „**Veres**” kereszthez cizimezve van, hol a legnagyobb gondnal, a legpontosabb kiszolgálás és kilógástalan, legjobb minőségű árukkal állok a n. é. közönség rendelkezésére. *Egyben tisztelettel tudatom, hogy nekem fiók-üzletem nincs.* Mindezeket azért voltam bátor a n. é. közönséggel tudatni, hogy a „**Veres** kereszt” jelzésre szives figyelmét felhívjam. *Kádár János.*

x **A közönség érdekét** mozdította elő **TESZLER SIMON** helybeli posztónagykereskedő, hogy engedve t. vevői általános óhajának, *posztónagykereskedését szabásati teremmel* bővítette ki. Kiváló képzettségű és a fővárosban, valamint külföldön bő tapasztalatokat szerzett szabászt szerződtetett, ki a leg-

divatosab faconok készítésével a legkényesebb izlést is kielégli, s így bárki *egyharmadrésznivel olcsóbban*, mint bárhol másutt szerezheti be a legfinomabb angol és scott kelmébből ruhaszükségletét. Egy egyszerű levelezőlapon közölkívására dus collectióját bármikor rendelket zésre bocsátja s azt választás megejtése végett bárhova elküldi.

x **Fiedler hasbeszélő** még csak két estén át lép fel s pénteken este tartja utolsó és bucsu előadását a *Lloyd orfeumban* teljesen új műsorral. *Friczi Larison* átváltozó táncművész nő mesés táncszámaival bámulatba ejtette a jelenvolt nagyszámu közönséget. *The Gúston* zenebohócok saját találmányu zene-számaikkal általános tetszést és sok tapsot aratnak Fellépnek az összes szerződtetett tagok új műsorral és új kuplékkal. Ma új mulattató bohózat. Csafádi műsor. A n. é. közönség szives pártfogásáért esedezik mély tisztelettel *Berényi igazgató*.

x **Ruhabeszérlésre** ajánljuk az uri közönség szives figyelmébe **Lebovits és Weisz** angol uri-divat szabó céget *Nagyvárad, Fő-utca*, Orsolya-zárda-épület.

F ü s t.

Nincs hely . . .

. . . Persze, mintha az olyan könnyű volna az ilyen ködös világban füstölni. Az ember lótfut, mint egy komfortáblis (ez a magyar kifejezés) ló, a ködtől az esti órákban a fényesen villogó villany lámpákat szentjános bogaraknak látja, vakon szalad neki a szembejövő felebarátjának s a kettő közül az egyik hanyatt vágódik, szóval a nagyváradi aszfalton, amelyről annyi szó esett, leteszi a mérnöki vizsgát. Akkor aztán főlészepetölődik, rohan tovább, miközben olyan nagyokat s melegeket fu, hogy — a hó olvadni kezd. Végre bejut az ember a szerkesztőségbe s aztán — lecsücsül.

Előveszi a tollat s elgondolja, hogy füstöl.

. . . Elképzeli az ember, hogy Londonban van. Hogy mi a szépségnek nevezik egyesek ezt a mi városunkat Páriznak, azt a szépség tudja, mikor ez — London. Az iszonyatos ködben a halvány fényt terjesztő lámpák, a futkosó, nyelvüket csaknem kilógató emberek, magunk fajta embereknél a látogató üres zsebek, szóval minden — Londont varázsolja előnkbe. Sőt mi több:

Londonban hej van . . .

— Nálunk az sincs. Mert pl. milyen jó volna a Szigligeti színházban a földszinten tisztességesen, kényelmesen telepedni: — de nincs hely. Milyen jó volna a nagyváradi községi iskolánál az osztályokat a községi iskolák épületeiben elhelyezni, a gyermekeket nem heringek módjára összehűvelni nedves vaczkókban: — de nincs hely. Milyen jó volna megkaparítani valami husos fazekat, de a mikor ember benyújtja kérvényét, azt felelik: — nincs hely.

Milyen jó volna az ujonnan kinevezett főispánoknak a nekik járó lakosztályokban kényelmesen elhelyezkedni, de a rebelis vármegyék becsukják orruk előtt az ajtókat s azt mondják: — nincs hely. (Hát meg van ezikkiró ur győződve arról, hogy ez nálunk is így lesz? — Szedő.) Milyen jó volna most — csak nem lehet sokat, ha-azni, mert lent a nyomdában azt fogják mondani: — kérem nincs hely.

Igaz, hogy a londoni hely, meg az ottani hely közzölt a különbség egy egész L., — de ezt az L. et azért vetettem ide, mert ez nálunk megvan, amint szerkesztőségünkben kiteszünk a lábunkat a Szilágyi Dezső és Fő-utca találkozásánál. Így a londoni helyből ezzel az L-lel hely lesz.

. . . Igen bizony karácsony volt. Gyorsabban jött, mint gondoltuk. A szobákban a karácsonyfák meggyújtották a gyertyákat, azok fényénél csillogtak a Jézuska ajándékai, a gyermekek és szüők a cza sugárzott a boldogságtól, az áhitat a sivekbe szállt s tartott mindaddig, míg a gyertyák elégték, a láng belelekapolt a fenyőgalyakba, az ágakon végigfutó papírszalagokra s lett belől — füst . . .

Aztán elmúltak az ünnepek. A kiváló napokat fölváltották a szürke napok, a fényes toilettetek, az ünnepi alakokat fölváltották a szürke alakok. A mi volt elmúlt, s a mi megmarad, az csak — füst . . .

Na de így volt s így lesz ez mindig a földön. Mindig lesz jó és rossz, lesz hideg és meleg, lesz szorultság és — hely és mindig lesz — füst . . .

De a füstnek nemcsak az a hivatása, hogy e lap hasánjain szerepeljen. Nemesebb hivatása van a kéményekben — a kolbászok és egyéb gyesznóságok körül, a melyek bekebelezésénél, mi ifrésztagadás, beveszszük a füstöt is. A ki így nem veszi be, beveszi úgy, s magam sem kételem, hogy azt gusztsosabban, mint emezt.

De ki is látott december végét töltött káposzta nélkül s így (ez utóbbival) füst nélkül. Jó étvágyat hozzá, (a fűstöz? — Szedő) jó bort reá kíván e sorok minden olvasójának:

Tankréd.

A többi azért nem került le, mert igazán — nincs hely. (A tördelő.)

IRODALOM.

Magyar Szemle. Ez a pompás szépirodalmi hetilap, melyet 17 évvel ezelőtt *Kaczvinsky* alapított és *Kaposi József* szerkesztett újévtől kezdve *Gerely József* tulajdonába és szerkesztésébe ment át. Az első szám után méltán gratulálhatunk az új szerkesztőnek. Lapjának külseje úgy, mint belseje előnyös változáson ment át. Kiállítás az izléses, csinos papirosa finom, erős, illusztrációk is vannak benne s igéri, hogy bővebben is fogja adni az illusztrációkat. Az új szám tartalma a következő:

Beköszöntő. Politikai hullámkarikák. (Haladó) A stilusról. (Márkus.) Török mesékből. Két költemény. (Dutka Ákos.) Az ordító kandurok. (Halis István.) Ázsia lelke. (Izsót Alajos.) Jesse és Mária. (Handel—Mazetti.) Fordítja Auer István.) A hét tükre. (Chokor.) Könyv ismeretése. (Többen.) Képzőművészet. (Fra Filippo.) Színház: A dráma technikája. (Rostand.) Zéta. (Margueur.) A Thália-Társaság. (ML.) Szerkesztői üzenetek. A lap minden csütörtökön jelenik meg. Előfizetést ára 12 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Esterházy-15. sz.

A Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytár 1906. évi január 1-én kiadott első számával a második évfolyama kezdődik két olyan kitűnő kézikönyv közlésével, melyet a közigazgatási hatóságok eddig alig nélkülöztek. Ezen valóban hézagpótló könyvek egyikét *Doboss Gábor* sopronmagyei vágóhídkörjegyző, az ismert nevű közigazgatási jogtudományi író írta, cizime » **A községi utügyi közigazgatás** » és a községi utak kezelésére vonatkozó számtalan törvények, rendeletek, elvi kijelentések utvesztőjében nyújt megbízható utmutatást. A könyvhez az utügyre vonatkozó összes elvi határozatok és döntvények gyűjteménye van csatolva. A másik könyv szerzője *Constani Pál* nagytapolcsányi szolgabíró, ki rengeteg szorgalommal, utolérhetetlen pontossággal betürendes alapon összeállította a közigazgatási ügyekre vonatkozó és 1867-től a mai napig érvényben levő törvények, rendeletek, elvi határozatok indexét, mindenütt feltüntetve, hogy az illető törvényes szabály mely gyűjtemény, mely oldalán található fel. A Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytár új évfolyama bár megnövekedett, előfizetési ára a régi maradt, Egész évre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona, egy óra egy korona. Legszivesebben az előfizetési díjakat a szerkesztő és kiadó: *dr. Dolencz József* ügyvéd Budapest, VIII., József-körut 74. sz. a II. em. 11. ajtó cizimére küldeni. Mutatványpéldányt szivesen küldenek az érdeklődőknek.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Csütörtök: Párbaj. A.

Péntek: Bolond. B.

Szombat: Bolond. C.

Vasárnap: d. u. Smólen Tóni este: Fehér Anna (előszőr.)

A párbaj.

Akár mennyire fitogtatják is felszinen körünkben az Istentagadást, soha sem foglalkoztak a vallással annyit és oly komolyan, mint ma. Talán nincs is lélek, amelyben a vallás és vallástalanság a maga nagy harcát meg ne vívta volna. A tudományban, a társadalomban, sőt a politika szövevényei közt is ki-kivillan egy-egy jelenség, egy-egy talán féltve titkolt tünet, a mely a vallás körüli nagy harcra vall.

S elárulódik az is, hogy ebben a harcban a fanatikus vallásgyűlöletnek csak egy ellensége van: a katholicizmus.

Ezt a párbajt vette témájául *Lavedon* Henrik, A párbaj szerzője.

Egyik hőse dr Morey, szabadgondolkodó. Fanatikus a kiállhatatlanságig, aki még jót sem akar tenni, ha katolikus intézményről van szó s szájára üt, mikor véletlenül Isten nevét akarja kiejteni. Elethiven rajzolt alakja a párisi (vagy akárhány magyar) szabadkőművesnek. Dr Morey beleszeret egy asszonyba s abból indulván ki, hogy egyszer élünk, de legalább jól éljünk, birni akarja az asszonyt. Az asszony, De Chailles hercegné ingadozik. A büntől egy pap tartja vissza, dr Morey testvére, a darab másik hőse. A két testvér párbajra kél a nőért.

A pap megakarja menteni a nő lelkét, a doktor annál inkább megakarja hódítani. Ekkor a doktor odavágja a hercegnőnek is, az öcsésének is, hogy nem Isten iránti szeretetből küzdenek a kísértés ellen, hanem azért, mert egymásba szerelmesek.

A gyanúsítás két izgékeny lélekben hamar lángot vet. Mind a kettő önvádat érez. A pap méltatlannak véli magát a talárra, a hercegnő kolostorba akar vonulni. Ekkor lép közbe a véletlen: a morfinista herceg meghal. A papban győz a hivatás. Meleg szavakkal, a minőket csak a felébredt szerelem képes az ajakra adni, ajánlja eddigi vezeklőjének, hogy most már legyen a — bátyjé. A két testvér, aki eddig ellenfélként állott szemközt, egymás nyakába borul s a hercegnőből doktorné lesz.

Mint látszik, *Lavedon* a párbajból — pisztolypárbajt csinált, a hol senkinek sem esik nagy baja. A felvetett komoly téma megoldatlan marad. A hercegnő felett diadalt viv ki mind a két testvér: a hitetlen doktor is, mert kiderül, hogy a hercegnő mindig szerette őt, akkor is, mikor a gyónószékben térdelt. De teljes diadala van a vallásnak is, mert a ballépést megakadályozta. Az erkölcsi diadal a hité, mert végre is nagysága, önzetlensége és önfeláldozása előtt kénytelen a vallástalanság meghajolni.

Mindez a lélek biztos rajza közben bonyolódik ki. A hitéhez igaz meggyőződéssel ragaszkodó pap épp oly pompásan festett jellem, mint az ingatag nő, a ki szeret is, de fél is. Pompás a gyenge nő jellemének az a megoldása, mikor kitörő, igazi, teljes boldogságát nem találja meg sem a bűnös szerelemben,

sem a lemondás gyötrelmében, hanem egyes egyedül akkor, amikor végre *szabad szeretnie*.

A darab francia ötletességgel, izgalmas élénkséggel megírva, mindvégig teljesen leköti a figyelmet. Kár, hogy a karzaton néhány éretlen röhögés zavarta az előadást.

Az igaz, hogy az előadást zavarta egyéb is. Elsősorban a gyöngye szereptudás. Annyi csetlés-botlás volt, amennyi legfeljebb Szilveszter-estén járná meg. Kezd bosszantóvá lenni, hogy a drámai premiereket ilyen elemi hiány tucsolja el.

Tóth Elek (Morey) a szerepnemtudást leszámítva, hévvel, igazi szenvedélylyel játszott. Neki elhittük azt a komoly, nagy szenvedélyt, mely vezérli. *Nagy Sándor* már sehogy sem volt hozzá méltó ellenfél.

Több önérettel, több férfiasággal kellett volna szerepét megjátszania: csak így lehet a hitetlen doktorra nézve félelmes ellenfél. *Angyal Ilka* csak az I. felvonás végén és a harmadik felvonásban találta el a szerepéhez való hangot. Addig a benne háborgó szenvedélyeket mondotta, de nem érezte s így nem is hittük.

Minden ízében pompás alakítás volt *Peterdy* püspöke. Ez a kis szerep volt az egész darabban a legjobban kidolgozva. Csupa élethűség és igazság volt minden mozzanata.

A többi szereplőnek példaképp lehet *Peterdy* gondos alakítását odaállítani.

Dr K. A.

A színházbajárók figyelmébe. Egy rossz szokás kezd napról-napra mind nagyobb tért hódítani a színházbajáró közönség között. Nem tudni talán más vidéki színházak rossz szokását akarják itt is megörökíteni, vagy csupán kedvtelésből teszik, hogy az előadások végén az utolsó jeleneteket nem várják végig, hanem, mintegy parancsszóra tömegesen állanak fel és elhagyják a színházat. Jól van. Igaz eltávoztatik bárki is, amikor tetszik a színházból, de vegyék tekintetbe a távozókat, kiknek talán az utolsó jelenetek kissé unalmasak is, hogy vannak a színházban olyanok is, kik még előszőr látják a darabot, vagy pedig ha látták is, az utolsó jelenetekben, melyek rendszeren kedvesek szoktak lenni, még gyönyörködni akarnak. Vagy talán a távozókat ezzel azt akarják jelezni, hogy már ők látták a darabot. Ezt nem hinnők. Felkérjük azonban a sok színházba járó panaszára a közönséget, sziveskedjenek meghozni azt a csekély áldozatot, hogy várják meg az utolsó jelenetek végét is.

A párbaj — másodszer. A tegnap este bemutatott társadalmi dráma kedvező fogadtatásra talált a komoly művészet iránt lelkesülő nagyváradi publikumban. A társulat ma megismétli a párbaj előadását, ezuttal A. bérlők részére.

Fehér Anna. Szorgalmasan folynak a próbák Gárdonyi Géza ujszínművéből, a »Fehér Anna«-ból, melyet a Királyszínházban Fedák Sárival mutattak be, helytelen szereposztás mellett. Nálunk megfelelő a szereposztás, a siker előre látható. A hét végén lesz a premiér, a melyre az igazgatóság meghívta a szerzőt, Gárdonyi Gézát is.

TÁVIRATOK.

A válság.

Budapest, január 3. (Saját tud. táv.) *Wekerle* kijelentette, hogy már hetek óta aktív politikussal nem tárgyalt s így minden a nevéhez fűzött kombináció alap nélküli.

Andrássy Széll Kálmán az új év alkalmából rendkívül melegen üdvözölte s kívánta, hogy a súlyos helyzetből sikerüljön neki a nemzetet kivezetni. Politikai körökben a távirat, de különösen annak szövege élénk feltűnést keltett.

Goluchowszky külügyminiszter a divó szokás ellenére új évre elutazott s a tisztelgésen nem vett részt Erősen tartja magát a hír, hogy állásáról lemond. Lemondása a magyar válsággal van kapcsolatban.

A megyei és városi törvényhatóságok erősen készülődnek a kinevezett főispánokkal szemben állásfoglalásra. Nagyban folyik az adakozás a póttartalékosok családjának fölségélyezésére. E célra a főváros 100.000 koronát szavazott meg.

Pestmegye törvényhatósága rendkívüli közgyűlést fog tartani, amelyen *Beniczky* alispán készül elnökölni s ebben csak katonai karhatalom által hagyja magát megakadályoztatni. Ha *Laszberg* főispán megjelenék, heves és komoly, sajnálatos jelenetekre van kilátás.

Apponyi Budapestre érkezett s szombaton Nagybányára utazik. Itt ugyanis képviselőválasztás lesz s *Apponyi* a koalíció jelöltjének, *Földes* egyetemi tanárnak támogatására utazik Nagybányára.

A debreczeni események.

— Kormánybiztos kinevezése. —

Budapest, január 3. (Saját tud. távirata.)

A kormány tagjait *Kovács* Gusztávnak Hajdumegye és Debreczen kinevezett főispánjának Debreczenben történt szomorú végű fogadtatása nagyon fölziggatta és erélyesen torolja azt meg.

A kormány minisztertanácsot tartott, melyből távirati uton kormánybiztost nevezett ki Debreczen részére *Boda Rezső* fővárosi államrendőrségi tanácsos személyében, kit teljes korlátlan intézkedés jogával ruházott fel a kormány.

A várost katonai uralom alá veszik. A kormány el van határozva, ha szükség kívánna, a statáriumot is kihirdetni.

A ma délben igen hosszan tartott minisztertanács kimondotta, hogy a legszigorubbán jár el a véres főispánfogadtatás rendezőivel szemben. A vizsgálatot megindítják a hatóságok ellen is, hogy nem tették meg előre a szükséges intézkedéseket a botrány kikerülésére.

Kovács József polgármestert és a főkapitányt fölfüggesztették állásuktól. A kormány a történetek miatt a felelősséget a koalícióra hárítja, amely szerinte a vidéki városokat már hetek óta bujtogatja a főispánok ellen, valamint a koalíció sajtójára. Sziggyártó főügyész személyesen vezeti a vizsgálatot Várady kir. ügyészszel. Eddig 25 egyént hallgattak ki.

Folyik a vizsgálat a debreczeni alkotmányvédő bizottság három vezértérfia *Szabó* Kálmán orsz. képviselő, dr *Vargha* Lajos ügyvéd és *Komlóssy* takarékpénztári igazgató ellen, kik a felhívást aláírták, melyben a kinevezett főispán *Kovács* Gusztávvval szemben állásfoglalásra hívják fel a város közönséget.

Herczegh János tekintélyes ref. tanítót le is tartóztatták a tüntetésben és inzultálásban való részvétel miatt.

Sélley Sándor belügyminiszteri tanácsos a kormány megbízásából a hír vétele után azon-

nal Debreczenbe utazott rendet csinálni, azonban mivel a város lakossága csakhamar visszanyerte nyugalmát s ottmaradására szükség nem volt, visszatért a fővárosba.

Debreczen város tanácsa ma gyűlést tartott, melyen a történetek fölött sajnálatát fejezte ki és elítélte.

Itt említjük még meg, hogy Kovács titkára Szirmai, ki a főispánnal együtt utazott Debreczenbe, eltűnt. Nem is tudják, hol van. Mikor a debreczeni pályaudvaron kiszállott a kupéból látta a veszedelmet, mely őket fenyegette, oda szólt, a tömegnek féltve a maga bőrét:

Ez itt a főispán s kocsira mutatott — s nem én. Utánna eltűnt.

Elhunyt egyetemi tanár.

Budapest, január. 3. (Saját tud. távirata.)
Dr. *Széchy* Károly a budapesti egyetem irodalmi tanára ma meghalt.

NYILTTÉR.

BUTOR-IPARTELEP

Nagyvárad, Szent László-tér
RIMANÓCZY-HÁZ. Holdas templom mellett.
Telefonszám az egész megyére 584.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy

butor

nagyraktáramban

modern szalon-, ebédlő-, háló- és fürdőberendezések, valamint mindenféle **tükör, réz- és vasbutorok** a lehető legszolidabb árszámítás mellett a **legszébb kivitelben** szerezhetők be.

Saját műhelyemben

személyes felügyelet mellett készülnek minden e szakmába vágó **asztalos, kárpitos és díszítő stb. munkák, javítások** a legújányosabb árszámítás mellett

Tisztelettel

Büchler Márton.

REGÉNYCSARNOK.

Gyorgyejev Foma.

Irtá: Gorkij Maxim 18.

Iparkodjál, hogy te állj az üzlet felett, úgy intézd a dolgokat, hogy mindig a lábaid előtt feküdjön az egész, hogy minden kis szöveget észrevegyél benne.

Foma atyjának széles mellére nézett, hallotta vastag és erős hangját s azt gondolta:

— Nem fogsz meghalni! — Ez a gondolat kedves volt neki s valami jó, meleg érzés támadt lelkében.

— Tehát, nem fogok sokáig élni. Tulajdonképpen készülnöm kellene a halálra, gyónom kellene s gondoskodnom, hogy az emberek jól beszéljenek rólam halálom után.

— Jót fognak beszélni, — mondta Foma a meggyőződés hangján.

— Ha lesz rá okuk.

— És az éjjeli menedékhely?

Ignác a fiára nézett és nevetett.

— Majakin már kifecsegte? A vén róka...

bizonyosan szidott?

— Egy kissé, — mondta Foma nevetve.

— No, gondolom ismerem az öreget.

— Ugy beszélt, mintha az ő pénzt adta volna jótékony célra.

Ignác kacagott.

— Oh a vén holló! Igazad van. Neki mind-egy, hogy az enyém-e vagy az övé-e a pénz, egytormán remeg érte. Bizonyosan van valami célja. No, mit gondolsz, mi lehet a célja?

Foma gondolkodott s így szólt:

— Nem tudom.

— Oh, te ostoba. Egyesíteni akarja a két vagyont.

— Hogyan?

— Találd ki.

Foma atyjára nézett s kitalálta. Arcza elborult, fölállt a székről s határozott hangon mondta:

— Nem... Nem akarom. Nem fogom elvenni.

— Oh, hát miért nem? Erős, okos lány, egyetlen leánya Majakinnak.

— Hát Tarasz? És különben sem.

— Tarasz az elveszett, arról beszélni sem szabad. Az öreg végrendeletében van egy paszuszus, amely így szól: Minden ingó és ingatlan vagyonomat Ljuba lányomra hagyom.

— Nekem mindegy. Nem fogom elvenni.

— Egy kissé korai ugyan erről beszélni, de mégis szeretném tudni, hogy miért nem tetszik neked.

— Nem szeretem az efféléket.

— Nagyon jó. Nem volna szives megmondani, uram, hogy milyenfélékben leli kedvét?

— Szívesen. Én az egyszerűbbeket keresem. Ljuba folyton gimnazistákkal és könyvekkel vesződik. Tudós, aki nevetne, ha a feleségem lenne.

— Van benne valami, de ez nem fontos. A rozsdát le lehet vakarni, ha az ember nekifog.

Beszélgésüket Anfisza néni megjelenése zavarta meg.

— Fomuska! Itt vagy, flam!? — kiáltotta a néni már az ajtón kívül. Foma fölállt s barátságos mosolylyal közeledett feléje...

Élete ismét lassan, egytormán és egyenletesen folyt. Ismét a tőzsdére járt s figyelt atya tanításaira. Ignác még mindig azon a jóindulatu, gnyos hangon beszélt fiával, mint eddig, de általában szigorubb volt vele, mint azelőtt.

— Más apa öklével ütne le, én pedig még egy ujjammal sem érintettelek.

— Nyilván, mert nem volt rá okod — mondta Foma nyugodtan.

Ignác dühös lett ezért a hangért s ordított.

— Csak beszélj! Nagyon kinyílt a szemed... Minden szóra megtalálod a választ! Nézd csak a tenyeremet — ha eddig nem érintkezett is veled, de egyszer úgy hozzádérhet, hogy a sarkadból is könnyezel. Gyorsan nőttél, mint a mérges gomba... alig bujtál ki a földből, már bűdös vagy.

— Miért haragszol? — kérdezte Foma szenvedő hangon.

— Nem tudod elviselni, ha egyetlen szót szólok. Mindjárt nyelvelsz.

— Oh Istenem... Én nem tettem rosszat... látom, hogy az én koromban mások hogy élnek.

— Semmi bajod sem lesz, ha néha összezsidlak is... Csak azért szidlak, mert van benned valami, amit nem tölem örököltél.

Ezek a szavak gondolkodóba ejtették Fomat. Ő maga is érezte, hogy ő nem egészen olyan, mint többi pajtása. Neki az tetszett, mikor a tőzsdén száz meg száz ember közt forgolódhatott, hízelt neki, hogy mély tisztelettel vették ott körül a kevésbé gazdag kereskedők. Boldog volt, ha néha sikerült valamely üzletet önállóan elintéznie, s ha sikereit atya mosolygással honorálta. Minden törekvése az volt, hogy felnőtt és érett kereskedőnek tartsák, de magányosan élt, nem vágyódott barátok után, bár naponként sok fiatal ember-

rel, kereskedők fiaival érintkezett. Nem tetszett neki, hogy ezek kicsapongó életet folytatnak, hogy avval a pénzzel fizetnek, melyet atyjuk pénztárából csentek el vagy hosszú lejáratu kölcsönre vettek föl nagy kamatok mellett. Ezek a fiatal emberek sem szerették Fomat visszavonultsága miatt, amelyet ők sértésnek vettek.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Értéktőzsde.

Budapest, jan. 4.

Osztrák hitelrészvény	— — —	678.—
Magyar hitelrészvény	— — —	706.—
Leszámitoló bank	— — —	499.—
Rimamurányi	— — —	548.—
Osztrák-m. államvasuti részvény	— — —	681.75
Közuti vasut	— — —	582.50
Városi villamos vasut	— — —	316.50

A gabonatőzsde határpereje.

Budapest, jan. 4.

Buza okt.	— — —	16.38
Rozs okt.-re	— — —	13.16
Tengeri április 1906	— — —	13.38
Zab ápr.-ra	— — —	13.16
Repcze aug.-ra	— — —	21.06

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1906 jan. 4-án.

Magyar aranyjárdék 4%	— — —	114.25
Magyar koronajárdék 4%	— — —	96.
Magyar koronajárdék 3 1/2%	— — —	86.70
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — —	97.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	— — —	96.50
Magyar nyereséj sorsjegy-kölesőn	— — —	213.—
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy-kölesőn	— — —	156.—
Osztrák járadék papirban	— — —	975.
Osztrák járadék ezüstben	— — —	100.75
Osztrák korona járadék	— — —	117.75
Osztrák járadék aranyban	— — —	99.75
1860. oszt. államsorsjegyek	— — —	157.50
Osztrák-magyar bankrészvény	— — —	16.30
Magyar hitelbank részvény	— — —	793.—
Osztrák hitelbank intézeti részvény	— — —	679.50
Osztrák-magyar államvasuti részvény	— — —	68.50
20 trankos arany (Napolendor)	— — —	19.14
Német birodalmi márka	— — —	66.975
London vista	— — —	19.14
Páris vista	— — —	11.757
20 márkás arany	— — —	24.017

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

TÖRT SZÁMOK

TANÍTÁSA ÉS TANULÁSA

középiskolába készülő
tanulók, kisiparosok
és kisgazdák számára.

Irtá: **RÁTKAY JÓZSEF.**

Kapható a

Szent László nyomdában.

Szilágyi Dezső-utca 5. sz.

Ára **20 fillér.**

Vidékre 25 fillér előleges beküldése
mellett bérmentesen küldetik meg.

Felhívás

a Filléres Takarékszövetkezet

1906 január 1-én új évtársulatot nyitott.

Egy üzlet résznek alapját az évtársulat tartama alatt — 3 éven át — *hetenként kötelezőleg fizetendő 20 fillér* képezi.

A szövetkezet célja az, hogy egy részről a tagok részére kisebb összegű hetenként ismétlődő betétek által *a vagyongyűjtést* lehetővé tegye, másrészt, hogy ugyanezen tagok betéteik arányában olcsó kamatláb mellett *kölcsönöket* kap hassanak.

A beiratások *a Leszámitoló és Jelzőbank helyiségében* (Bémer-tér, Lévai-palota) eszközölhetők, a befizetések ugyanott lesznek teljesítendőek.

A vidéki beiratkozók a heti befizetéseket a postatakarékpénztár útján *porómentesen* teljesíthetik.

Egy heti befizetéssel már a mai naptól fogva minden beiratkozó megkapja a nevére kiállított könyvecskét.

1407.

»FILLÉRES«

TAKARÉK- ÉS SEGÉLYSZÖVETKEZET.

6. sz. minta az 1905. évi 82477. sz. m. kir. pénzügy-miniszteri körrendeletre.

B—1906. szám.

Hirdetmény.

A föld és házbirtok után járó általános jövedelmi pótdadónál számításba veendő kamatterhek bevallása tárgyában.

Általános jövedelmi pótdadó fejében fizetendő:

a) A földbirtokra a házbér alá eső házbirtokra a f. évre kivetett állami egyenes adónak és földterhermentesítési járuléknak 30 százaléka.

b) a házosztályadó alá eső házbirtokra a f. évre kivetett állami egyenes adónak és földterhermentesítési járuléknak 40 százaléka,

c) végül az ideiglenes adómentesség kedvezményében részesített föld és házbirtoknál 20 százalék azon összeg után, mely az illető föld vagy házbirtokra állami adót a földterhermentesítési járuléknak címén a f. évre kivetett volna, ha a föld vagy közbirtok adómentes nem lett volna.

A kölcsönrel terhelt ház- és földtulajdonosoknak az 1883. XLVI. t.-cz. 13. § a által az a kedvezmény adatott, hogy:

a) a föld- és házbirtoknál áll. jöv. pótdadójából levonandó az illető tulajdonost bekebelezés által is terhelő kölcsön után az adó évet megelőző év végéig tényleg le nem rovott tőkemarádék egy évi kamatainak 1 százaléka, feltéve, hogy a tőkével kamatok is vannak bekebelezve,

b) hitelüzlettel foglalkozó pénzügyintézet felvett bizonyos évek alatt törlesztendő kölcsönök évi kamatainak változatlanul a törlesztési idő egész tartamára vétetik azon összeg, mely a kötvényben megállapított kamatláb szerint a kölcsönvett tőke után egy évre esik, ha a kölcsön törlesztése nem az év első napján, hanem évközben veszi kezdetét, a törlesztési idő első és utolsó évében az évi kamatnak csak aránylagos része vehető számításba az adóköteles jövedelem megállapításánál.

A telekkönyvileg bekebelezett közadók és kincstári bérhátralékok után járó kamatok nem képezik levonás tárgyát. (1883. XLVI. t.-cz. 16. §-a.)

Az a) alatti bekezdésben foglalt intézke-

désből világosan kitűnik, hogy a levonás alapját képezi az az évi kamatösszeg, mely az adó évet megelőző év végén fennmaradt tőkemarádék után jár, ha tehát valamely földbirtokos 1902. év január hóban 100,000 koronát vett fel magán hitelenél s ebből ugyanazon évi december hó 15-ig 60.000 koronát visszafizetett, a levonás alapján az 1903. évtől az 1902. évi december hó végén fennmaradt 40.000 kor. tőkemarádék évi kamatjának 10 százaléka fogja képezni.

Ez az eljárás csupán az a) alatti bekezdésben említett községi kölcsönökre vonatkozik, mert ezektől a kölcsönöktől a jelzőintézetektől felvett törlesztési kölcsönök a b) alatti bekezdésben világosan megkülönböztetnek.

Ugyanis hitelüzlettel foglalkozó pénzügyintézetektől felvett kölcsönökre nézve az általános jöv. pótdadó kiszámításánál, aa) a bizonyos évek alatt törlesztendő kölcsönök évi kamatainak változatlanul a törlesztési idő egész tartamára vétetik az az összeg, mely a kötvényben megállapított kamatláb szerint a kölcsönvett tőke után egy évre esik.

bb) a kölcsön után nem a megelőző, hanem az f. évre járó kamatnak 10 százaléka veendő tekintetbe s így a levonás kedvezménye azokra a kölcsönökre is alkalmazandó, melyek az adó év folyamán keletkeztek. (1891. 41 189 P. M. R. 1891: 13. P. K.)

Itt megjegyeztetik, hogy ezen az ált. jöv. pótdadónál számításba veendő kamat alatt értendő az az összeg, mely az eredetileg kölcsönvett tőkeösszeg után a pénzügyintézet által kiállított kötvényben meghatározott kamatláb szerint kamat fejében fizetetik, ellenben az évi törlesztési összegből a tőke tartozás apasztására, valamint a kezelési költségekre fordított összeg az ált. jöv. pótdadó megállapításánál a levonás alapját nem képezheti. (1894: 28058 P. M. R. 1893. évi 13. P. K.)

A vallomás az adóév január hó 1—31-ike közötti időben adandó be a községi előljárósnál (városi adóhivatalnál.)

Az I. ker. Olaszai a 20-ik, a II. ker. Újváros és Külvárosok a 15-ik, a III. ker. Váralfa, Velence, Csillagváros és a hegyközség a 27-ik számú szobában.

E határidő lejártá után és jelesül október hó 15-ig érkező vallomások az 1897. évi márczius hó 23-án kelt s a »Pénzügyi Közlöny 10 számában megjelent 21275 sz. rendelet szerint már csak igazolási kérvény útján és abban az esetben fognak figyelembe vétetni, ha hitelt érdemlőleg igazoltatik, hogy a késedelem elháríthatlan ok miatt történt

A benyújtott vallomásról elismervény adatik, mely a vallomás kellő időben történt benyújtásának igazolásul szolgál.

Kivételt képeznek a b. alatti bekezdésben említett esetek, mert azok az adózók, kik a kölcsön kamatokra vonatkozó vallomások benyújtására kitézött határidő letelte után valamely pénzügyintézetnél telekkönyvi bekebelezés mellett járadék kölcsönt vesznek fel, jogosítvák a felvett kölcsönnek telekkönyvi bekebelezését igazoló és a bekebelezés megtörténtét követő 30 nap alatt benyújtandó vallomás alapján a rájuk az ez adósság felvétele előtt kivetett általános pótdadó mérvének helyesbitését az illetékes kir. pénzügyigazgatóságnál kérni.

Mindazon adózók, kik az államkincstár megkárosítására irányzott szánékból az ált. jöv. pótdadónak jogosulatlan apasztása céljából telekkönyvileg be nem kebelezett adósságot vallnak be az 1883. évi XLIV. t.-cz. 100. §-a értelmében büntetendő jövedéki kihágást követnek el.

Nagyváradon, 1906. január hó 2-án.

Városi adóhivatal.

Belépési felhívás!

A „Polgári takarékszövetkezet”
1906. január 1-én nyitotta meg

11-ik évtársulatát.

A szövetkezet kizárólag azon célra szolgál, hogy *kötelező heti befizetések* által, *apró tőkék gyűjtésével fejlesztse s ápolja a takarékosági szellemet, lehetővé teszi, hogy kisebb összegek is gyümölcsöző tőkévé nőhessenek* s így mindazoknak, kik keresetüknek csak kis részét tudják félretenni, szövetkezetünk valóságos gyűjtőpénztára.

A kötelező heti befizetés minden jegyzet üzlet rész után 20 fillér, mely 3 évig vagyis 156 héten át fizetendő, mely idő lejártá után az összegyűjtött tőke osztalékkal együtt kiadatik.

Tagok felvétele s az új törzsbetéti könyvecskék kiadása mai naptól kezdve d. e. 9—12-ig d. u. 3—5 óráig a szövetkezet hivatalos helyiségében (Kossuth Lajos-utca sz.) eszközöltetik Nagyvárad, 1905. nov. 6.

Az igazgatóság.

A 11-ik évtársulat befizetési napjai:

Szerdán délután . . . 3—5-ig.
Pénteken 3—5-ig.

Aláírási felhívás.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár ÚJ SORSJEGYEIRE

előjegyzéseket az eredeti feltételek mellett a mai naptól kezdve elfogadunk, Ezen sorsjegyek körülbelül 140 koronás árfolyamon bocsátatnak ki s biztonságuknál, játéktervüknél és olcsóságuknál fogva felülmúlják az összes hazai sorsjegyeket.

Minden sorsjegynek nyernie kell.

Ezenkint 3. huzásuk lesz: **600000, 300000, 200000, koronás fő és 50000, 40000, 20000, koronás melléknyereményekkel.**

Az új sorsjegyek iránt mutakozó rendkívüli érdeklődés következtében kérjük az előjegyzést mielőbb teljesíteni, melyet beérkezésük sorrendje szerint fogunk figyelembe venni.

Jegyzésnél darabonként — 5 — korona fizetendő foglaló fejében.

Ezen új sorsjegyekre a legmagasabb előleg kölcsönt nyújtjuk olcsó kamatláb mellett.

Polgári takarékpénztár részvénytársaság

1453.

Kossuth Lajos utca 4. sz.

Olcsó, mélyen leszállított árak mellett
kerülnek eladásra összes férfi, és női
divatáru cikkek a

Fábry Testvérek

üzlethelyiségében Moskovits-palota,

Igazi alkalmi eladása egész finom
áruknak, különösen nagy választék
férfi ingek, gallérok, kézelők, divatos
férfi, fiu és gyermek kalapok, sapkák,
keztük, harisngák, alsó jäger ruhá-
zatok, takarók, utazó- és lópokrócok,
galocsenek, hóczipők, férfi, női és
gyermek lábbelik, egész finom minő-
ségben, olcsó árak mellett, francia
parchetek, rumburgi vásznak, szalag
csipke, selymekendők, pamutok kü-
lönösen leszállított árak mellett.

3000 drb férfi divat nyakkendők igazán olcsó
árban. Határozott ár, készpénzfizetés mellett.

Az üzletberendezés eladó. 1447.

Felhívás jegyzésre!

A Pesti Hazai Takarékpénztár sorsjegyeire előjegyzéseket az eredeti
kibocsátási árfolyamon

már ma elfogadunk.

A sorsjegyek a legközelebbi hónapokban kerülnek kibocsátásra és az
akkor közzéteendő hivatalos tervezetből közölhetjük, hogy a Pesti Hazai
Takarékpénztár sorsjegyeinek évenként három huzása lesz,

egy K. 600.000 (hatszáz ezer korona) és
két K. 300.000 (háromszáz ezer korona)

összegű főnyereménnyel. 50.000 K, 40.000 K, 20.000 K. stb. stb., minden
huzásnál száznál több melléknyereménnyel.

A legkisebb nyeremény, melyet minden sorsjegynek nyernie kell, 105
kor.-tól 125 koronáig emelkedik, azonkívül a legkisebb nyereménnyel kihu-
zott sorsjegyek tulajdonosa egy nyereményjegyet kap, amellyel a további
nyeremény huzásokon játszik.

Ezen sorsjegyek, úgy a nyeremények nagysága, mint a játékterv össze-
állítására tekintetében minden eddigi hazai sorsjegy nyerési kilátásait messze
fölülmulják.

Az új sorsjegyek iránt méltán mutatkozó nagy érdeklődés követke-
zőben ezek árfolyama előreláthatólag jelentékenyen emelkedni fog, ezért ajánl-
juk, hogy jegyzéseiket mindenki haladék nélkül teljesítse. — A jegyzéseket
beérkezésük sorrendje szerint fogjuk figyelembe venni.

A kibocsátási árfolyam körülbelül 140 K lesz. — Jegyzési bejelen-
tésnél darabonként 10 korona fizetendő foglaló fejében.

1441

Központi Takarékpénztár.

KERN ES PETROVICS

csemege, fűszer, pezsgő, bor, rum, ásványvíz és vadkereskedése

Nagyvárad, Fő-utca. (Huzella M. céggel szemben).

Az arany kereszthez.

Naponta friss különféle
felvágottak.

**Vestváliai és
Prágai sódar.**

LIPCSEI étvágykolbászka.

Conservek. — Főzelékfélék.

Legkitünőbb rumok.

China és orosz TEÁK nagy választékban.

Legjobb
minőségű **kávék**

**Jamaika, Cuba, Ceylon,
Arany-Jáva és Mokka.**

Óriási választék mindenféle
cukorkákban

diszes dobozokban és kimérve.

KUGLER HENRIK (Gerbaud)

udvari cukrász összes gyártmányai-
nak főlerakata, u. m.:

Csokoládék, cacao,

Tea-sütemények, Mignon-
sütemények és cukorkák.

Tisztelettel kérjük a t. vevőközönséget,
kik nálunk könyvecskére óhajtanak vásá-
rolni, bennünket értesíteni sziveskedjenek,
hogy újév előtt elküldhessük könyvecskéinket.

Tisztelettel

KERN és PETROVICS
fűszer-, csemege-, bor és ásványvízkereskedők.

Ajánljuk friss csemege árucikkein-
ket a legolcsóbb árakon, a legpon-
tosabb kiszolgálás mellett.

Különféle csemege-datolya. Compot-
szilva. — Friss malaga szőlő.
Szultán-füge. — Smyrna-füge.

CUKROZOTT vegyes **GYÜMÖLCSÖK**
Dejssert papírhéju mandula.

Tea-sütemények

friss minőségekben.

PÁCOLT ÉS MARINÁLT HALAK.

FRISS kelettengeri **HERING.**

Szardiniák összes nemei.

Ementhali, Groi, Gorgonzola, Strachinó,
Imperial és összes csemege-sajtok.